

знань) і компетентнісний (орієнтований на оцінку оптимального співвідношення здібності, готовності і знання в застосуванні до певного виду діяльності) підходи [2]. Компетентності повинні бути діагностичними, тобто, щоб їх можна було виявляти й оцінювати в ході контролю. Але сам контроль в цьому випадку не повинен зводитися до традиційної форми відповіді на іспиті.

Перевірка компетентностей пов'язана не тільки зі знанням, а й зі здатністю і готовністю вирішувати певний набір професійних завдань різної складності. Рівень їх сформованості виявляється через перевірку здатності до формулювання та обґрунтування доводів і вирішення проблем у рамках професійної галузі (що є в той же час областю вивчення). У рамках кожного модуля формується комплекс взаємопов'язаних компетентностей.

Таким чином, організаційно-методичні засади професійної підготовки майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління мають відповідати вітчизняним та загальносвітовим тенденціям освітньої теорії і практики щодо компетентнісної освітньої парадигми та модульної організації навчального процесу [4].

Література

1. Алкачева А. А. Квалификационный и компетентностный подходы в системе дополнительного профессионального образования: сравнительная характеристика / А. А. Алкачева // Вестник Адыгейского государственного университета. Сер.: Педагогика и психология. – 2011. – Вып. 1. – С. 11–15.
2. Быкова Л. В. Структурно-функциональная модель образовательной программы, созданной на основе модульно-компетентностного подхода / Л. В. Быкова, Е. Н. Кочнева // Педагогическое образование в России. – 2010. – Вып. 3. – С. 109–114.
3. Макарова Л. С. Модульное структурирование образовательных программ в контексте реформирования высшего профессионального образования / Л. С. Макарова // Вестник Адыгейского государственного университета : сетевое электрон. науч. изд. – 2012. – № 1. – Текст. дан. – Режим доступа: <http://www.vestnik.adygnet.ru/?2012.1> (дата обращения: 17.02. 2013). – Назв. с экрана.
4. Сас Н. М. Підготовка майбутніх керівників навчальних закладів до інноваційного управління: стан та перспективи. Монографія / Наталія Сас.– Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2014. – 336с.

ДО ПИТАННЯ ПРО ТОЛЕРАНТНІСТЬ В МІЖОСОБИСТІСНОМУ СПІЛКУВАННІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ

*Сахно О.Л., Танько Т.П.
Полтава, Україна*

Толерантність - це, насамперед, особистісна якість, що виражається в активній моральній позиції й психологічній готовності до побудови конструктивної взаємодії з іншими людьми, які відрізняються соціальною, культурною, конфесіональною приналежністю, інтересами, потребами, світоглядом. Моральна позиція з'являється у вигляді вироблених у свідомості індивіда особистісно-значимих зразків безконфліктної, компромісної поведінки на основі особистісних ціннісно-сміслових установок, орієнтації й моральних імперативів [1].

Оскільки основним фоном повсякденної навчальної життєдіяльності студентів є міжособистісне спілкування, комунікативну толерантність студентської молоді можна розглядати як найбільш виражений і значимий для майбутніх фахівців вид соціальних відносин, що виявляється в міжособистісних відносинах, у практиці навчальної та позанавчальної діяльності. Основними проявами комунікативної толерантності є терпимість, повага, емпатія, доброта. В основі комунікативної толерантності в професійній діяльності педагога лежить часткове або повне прийняття поглядів і комунікативних особливостей партнера по спілкуванню. Звідси варто розрізняти комунікативну толерантність/інтолерантність, нульову толерантність фахівця. Комунікативна інтолерантність - це відстоювання своєї позиції, негативна оцінка чужої думки, рішення проблеми з позиції владних відносин. Нульова комунікативна толерантність свідчить про відсутність у поведінці людини терпимості, емоційної стійкості, поважного ставлення до свого партнера по спілкуванню.

Дослідження вчених довели, що студентська молодь випробовує певні труднощі в спілкуванні з іншими людьми через невміння правильно проявляти емоції й керувати ними. Для більшості осіб юнацького віку характерний високий рівень дратівливості, нестриманості, негнучкості емоцій і досить низький рівень толерантності, який свідчить про те, що вони здатні розуміти інших людей, але не готові приймати їх такими, які вони є.

4. Для дослідження особливостей комунікативної толерантності студентської молоді в

психології розроблено цілий ряд методик, провідними з яких є: методика дослідження загального рівня комунікабельності (за В.Ф.Ряховським), яка дозволяє діагностувати комплекс комунікативних умінь та навичок юнаків.

Своєрідність психологічних особливостей толерантності у міжособистісному спілкуванні студентів досліджувалася протягом лютого –березня 2015 року на базі Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка. У дослідженні брали участь 43 студенти IV курсів природничого факультету. Серед них – 17 юнаків та 26 дівчат. Дослідження тривало у три етапи. Перший етап був присвячений дослідженню комунікативних та організаторських здібностей студентів. На другому етапі ми визначили загальний рівень агресивності в стосунках студентів. Третій етап полягав у вивченні комунікативної толерантності студентів.

Дані експериментального дослідження дозволяють розподілити рівні комунікативних здібностей четвертокурсників таким чином: високий, вище середнього, середній, нижче середнього та низький.

Так, юнаки, віднесені до низького рівня комунікативних здібностей, характеризуються відсутністю прагнення до спілкування, прагнення обстоювати власну думку і перебувати в компанії. Такий результат показав 1 студент (2%).

Студенти, які показали рівень комунікативних здібностей «нижче середнього», характеризуються замкнутістю, відсутністю прагнення до спілкування з однолітками та викладачами, мають труднощі у встановленні контактів. Таких виявилось троє (7%), всі хлопці.

Студенти, у яких визначені комунікативні здібності на середньому рівні, характеризуються прагненням до контактів з людьми, умінням планувати свою роботу, прагнуть до розширення кола спілкування. Якісний показник цієї групи складає 32%.

Студенти, у яких виявлені комунікативні здібності «вище середнього», характеризуються постійним прагненням розширювати коло друзів, постійно допомагати друзям, близьким, займається суспільною діяльністю, проявляють ініціативу. Таких студентів виявилось 17 (39%), з них 13 дівчаток, 4 хлопці.

Четвертокурсники, з високим рівнем комунікативних здібностей, відзначаються високою потребою у спілкуванні, невимушено поводяться у розмові з малознайомими людьми, мають власну думку і прагнуть визнання, характеризуються здібностями організувати спільну трудову та навчальну діяльність. Таких студентів виявилось дев'ятеро (14 %), з них – 5 дівчат та 4 хлопці.

Таким чином, на основі отриманих даних, у студентів-четвертокурсників ми виявили п'ять груп з різними рівнями комунікативних здібностей: високим, вище середнього, середнім, нижче середнього та низьким.

Учений М.Б.Грінчук виокремлює такі умови реалізації принципу толерантності в міжособистісному спілкуванні: не прагнути підкорити іншого собі (бо толерантність будується тільки на основі рівності позицій суб'єктів взаємодії); вивчати іншого (знання, що саме інший вважає в собі найбільш цінним чи особливим, коли перестає домінувати оцінка й дитина захоплюється пізнанням культури, традицій, способу життя представників інших національностей, шукає основи подальшої співпраці тощо); приймати іншого таким, яким він є (без наміру переробити, сприймаючи іншого як цілісну неповторну індивідуальність); акцентувати увагу на об'єднувальних чинниках (спочатку визначаючи спільне й лише потім звертати увагу на «я» - протилежне).

Література

1. Грінчук М. Б. Формування толерантності особистості / М. Б. Грінчук // Завуч. – 2005. – №12. – С.3-5.

КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ САМОУПРАВЛІННЯ

Семенцова О.М.

Полтава, Україна

Культура мовлення – це дотримання сталих мовних норм усної і писемної літературної мови, а також свідоме, невимушене, цілеспрямоване, майстерне вживання мовно-виражальних засобів залежно від мети й обставин спілкування [1].

Мовна культура – це надійна опора у вираженні незалежності думки, розвиненості людських почуттів, у вихованні діяльного, справжнього патріотизму та засобом самоуправління. Культура мови передбачає вироблення етичних норм міжнаціонального спілкування, які характеризують загальну культуру нашого сучасника. Мабуть, ніхто не буде заперечувати, що в низькій культурі мови виявляються виразні ознаки бездуховності... Мовна неграмотність, невміння написати елементарний текст, перекласти його з української мови на російську і навпаки чомусь перестали